

Besluit van Gedeputeerde Staten
van Limburg

Wijzigingsvergunning

Artikel 2.7, tweede lid, Wet natuurbescherming

Voor het uitbreiden van het aantal te houden
paarden in een bestaande paardenstal

Zaaknummer: 2018-203191

Kenmerk: 2019/32338

d.d. 25 april 2019

Verzonden: 29 april 2019

1. Aanvraag

Op 29 mei 2018 heeft XXXX namens Akerdael B.V. een wijziging aangevraagd van de bij besluit van 19 december 2016, kenmerk: 2016-102253 verleende vergunning ex artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 voor het exploiteren van een paardenhouderij, aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen. De wijziging betreft het uitbreiden van het aantal te houden paarden. De inrichting heeft een (potentieel) negatief effect op één Natura 2000-gebieden. De wijzigingsaanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2018-203191.

Op 18 juli 2018 en 16 april 2019 zijn aanvullende gegevens ontvangen.

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. De Wnb vervangt onder meer de Nbw 1998. Dit heeft als resultaat dat voornoemde vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 vanaf 1 januari 2017 geldt als een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Overigens is de vigerende vergunning op naam van MJK Beheer B.V. gesteld. Deze wordt nu echter, net als het onderhavige besluit, op naam van Akerdael B.V. gesteld.

2. Procedure

De aanvraag wordt afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. De aanvraag om vergunning en een ontwerp van dit besluit hebben van 5 september 2018 t/m 16 oktober 2018 voor eenieder ter inzage gelegen in het gouvernement te Maastricht.

Gedurende deze termijn kon eenieder bij het bestuursorgaan schriftelijk dan wel mondeling zienswijzen inbrengen. Het ontwerpbesluit en de kennisgeving konden in genoemde periode tevens worden geraadpleegd via de internetsite van de provincie Limburg (www.limburg.nl).

2.1 Zienswijzen ten aanzien van het ontwerpbesluit

Binnen de termijn waarin de aanvraag en het ontwerpbesluit ter inzage hebben gelegen zijn zienswijzen ingediend door de gemeente Eijsden-Margraten (ontvangstdatum 11 oktober 2018) en door XXX namens XXXX (ontvangstdatum 16 oktober 2018 en aangevuld op 29 oktober 2018).

De reactie op de zienswijzen worden behandeld in paragraaf 4.5.

3. Beoordelingskader en de beschermde gebieden

3.1 Algemeen

Artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht in verband met Natura 2000-gebieden (Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden) binnen en buiten Nederland. Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is een vergunning van Gedeputeerde Staten vereist voor het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of andere handelingen die de natuurlijke kenmerken van het gebied kunnen aantasten.

Bij het beslissen op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb dient rekening te worden gehouden met de gevolgen die het project of de andere handeling kan hebben voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. Heeft een aangevraagde vergunning betrekking op een project dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen, significant negatieve effecten kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dan dient op grond van het bepaalde in artikel 2.8, eerste lid, van de Wnb een passende beoordeling te worden gemaakt van de gevolgen voor het gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen. Is een passende beoordeling vereist, dan kan de aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb in principe slechts worden verleend, indien op grond van de passende beoordeling de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zullen worden aangetast. Daarbij geldt dat bij de passende beoordeling het positieve effect van mitigerende maatregelen mag worden betrokken.

Bestaat op grond van de passende beoordeling (inclusief de daarbij betrokken mitigerende maatregelen) niet de vereiste zekerheid, dan kan een aangevraagde vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb niettemin worden verleend in het uitzonderlijke geval dat bij toetsing blijkt dat geen Alternatieve oplossingen voor handen zijn, sprake is van Dwingende redenen van openbaar belang en Compenserende maatregelen worden getroffen. Oftewel in voorkomend geval dat de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

3.2 De Programmatische Aanpak Stikstof

Voor zover een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb voorziet in een project of andere handeling welke stikstofdepositie veroorzaakt op een Natura 2000-gebied waarin tenminste één stikstofgevoelig kwalificerend habitatype voorkomt waarvoor de geldende kritische depositiewaarde wordt overschreden (geldt voor alle Natura 2000-gebieden in Limburg behoudens voor de Natura 2000-gebieden “Grensmaas” en “Abdij Lilbosch en voormalig klooster Mariahoop”), is van belang dat op 1 juli 2015 de Programmatische Aanpak Stikstof (verder: de PAS) in werking is getreden. Sinds 1 januari 2017 wordt de PAS gestalte gegeven via de desbetreffende bepalingen in de Wnb, het Besluit natuurbescherming (verder: Bnb) en de Regeling natuurbescherming (verder: Rnb), alsmede via het betrokken programma voor de periode 2015 – 2021 (verder: het Programma PAS 2015 – 2021). Aan het Programma PAS 2015-2021 ligt een (generieke) passende beoordeling als bedoeld in artikel 2.8, eerste lid, van de Wnb ten grondslag.

Onderdeel van deze passende beoordeling vormen de gebiedsanalyses die voor alle in de PAS betrokken Natura 2000-gebieden zijn opgesteld. De conclusie van de passende beoordeling (inclusief de gebiedsanalyses) is dat op grond daarvan de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de in het Programma PAS 2015 - 2021 betrokken Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitvoering van dit programma niet zullen worden aangetast.

Door ons college is zowel met het Programma PAS 2015 - 2021 als met de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling ingestemd.

Doel van de PAS is het vinden van evenwicht tussen ecologie en economie. Daartoe voorziet de PAS (meer specifiek het Programma PAS 2015 – 2021) in brongerichte maatregelen die leiden tot een (verdere) afname van stikstofdepositie en gebiedsspecifieke herstelmaatregelen, waarmee de natuurwaarden van de betreffende Natura 2000-gebieden worden versterkt. Mede als resultaat van de trendmatige daling van stikstofdepositie als gevolg van (eerder) vaststaand beleid, biedt de PAS hierdoor ook ruimte voor economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Deze zogenaamde depositieruimte is allereerst beschikbaar voor autonome ontwikkelingen alsmede voor projecten en andere handelingen waarvan de op een betrokken Natura 2000-gebied veroorzaakte stikstofdepositie onder de in het Besluit grenswaarden gestelde grenswaarde blijft. Het overige gedeelte van deze ruimte kan als “ontwikkelingsruimte” op grond van artikel 2.7, eerste lid, van het Bnb worden toegedeeld aan (deels prioritaire) projecten en andere handelingen bij toestemmingsbesluiten, zoals een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb of een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2aa, onder a, van het Besluit omgevingsrecht (verder: Bor).

Voor het toedelen van ontwikkelingsruimte (OR) in een toestemmingsbesluit bestaat in principe aanleiding voor zover een project of andere handeling leidt tot een toename van stikstofdepositie op een hectare van een voor stikstof gevoelig habitat in een in het Programma PAS opgenomen Natura 2000-gebied, uitgaande van het jaar waarin de veroorzaakte depositie het hoogst is. Of sprake is van een zodanige toename en hoeveel OR moet worden toegedeeld om toestemming te kunnen verlenen voor de betreffende activiteit, wordt vastgesteld met behulp van het rekeninstrument AERIUS Calculator. Daarbij wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd, waarvan de voornaamste onderstaand worden toegelicht.

- **Geen OR nodig voor zover de grenswaarde niet wordt overschreden**

Voor het toedelen van OR in een toestemmingsbesluit bestaat geen aanleiding voor zover de door een nieuwe of (wijziging of uitbreiding van een) bestaande activiteit (project of een andere handeling) veroorzaakte toename van stikstofdepositie als hier bedoeld, de geldende grenswaarde op grond van het Bnb niet overschrijdt. Deze grenswaarde bedraagt in principe 1 mol per hectare per jaar. Indien en voor zolang evenwel uit AERIUS Calculator blijkt dat ten aanzien van een hectare van een voor stikstof gevoelige habitat in het desbetreffende Natura 2000-gebied 5% of minder van de depositieruimte voor grenswaarden beschikbaar is, bedraagt de grenswaarde 0,05 mol per hectare per jaar.

- **Geen OR nodig voor de feitelijk veroorzaakte stikstofdepositie vóór 1 januari 2015**

Voor bestaande activiteiten waarvoor de vereiste vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb dan wel de vereiste omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2aa, onder a, van het Bor ontbreekt (de zgn. “interimmers”), wordt bedoelde toename van stikstofdepositie bepaald ten opzichte van de stikstofdepositie die door de bestaande activiteit ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015 ^[1]. Leidt een (voorgenomen) wijziging of uitbreiding van de bestaande activiteit ten opzichte van deze referentiesituatie niet tot een toename van stikstofdepositie als hier bedoeld, dan kan toedeling van OR in het toestemmingsbesluit voor het betreffende project of de andere handeling achterwege blijven. In voorkomend geval dat een (voorgenomen) wijziging of uitbreiding van een bestaande activiteit ten opzichte van voornoemde referentiesituatie (wel) leidt tot een toename van stikstofdepositie als hier bedoeld, dan is in zoverre toedeling van OR in een toestemmingsbesluit noodzakelijk voor zover de geldende grenswaarde op grond van het Bnb wordt overschreden.

Overigens is het aan de aanvrager om aan te tonen wat, binnen de daarvoor geldende kaders, de stikstofdepositie was die door de bestaande activiteit ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015. Zo daartoe aanleiding bestaat, wordt onder de overwegingen van dit besluit nader ingegaan op de wijze waarop een en ander kan worden aangetoond en of daarvan in casu sprake is.

- **Geen OR nodig voor reeds toegestane stikstofdepositie**

Voor bestaande activiteiten waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is verleend, een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2aa, onder a, van het Bor is verleend of overeenkomstig artikel 2.7 van de Rnb een melding is gedaan, wordt bedoelde toename van stikstofdepositie in principe bepaald ten opzichte van de stikstofdepositie die op grond van de eerdere verleende vergunning of gedane melding is toegestaan. Dit leidt uitzondering wanneer de stikstofdepositie die door de bestaande activiteit ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015 hoger is dan de stikstofdepositie toegestaan op grond van een vóór 1 juli 2015 verleende vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb of een vóór 1 juli 2015 verleende omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.2aa, onder a, van het Bor. In die situatie wordt de toename van stikstofdepositie bepaald ten opzichte van de stikstofdepositie die door de bestaande activiteit ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015.

Voor wat betreft de noodzaak om ten behoeve van een (voorgenomen) wijziging of uitbreiding van een bestaande activiteit als hier bedoeld OR toe te delen in een toestemmingsbesluit, is

¹ Onder “de stikstofdepositie die door de bestaande activiteit ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015”, wordt op grond van artikel 2.4, zevende lid, van de Rnb verstaan de hoogste stikstofdepositie die in de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014 als gevolg van de daadwerkelijk in de betrokken inrichting verrichte activiteiten plaatsvond, voor zover die stikstofdepositie niet meer bedroeg dan de stikstofdepositie die mogelijk was overeenkomstig de op 1 januari 2015 voor de betrokken inrichting geldende omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel e of i, van de Wabo of de op 1 januari 2015 voor de betrokken inrichting geldende vergunning of melding krachtens de Wet milieubeheer of Hinderwet.

het gestelde onder het vorige uitgangspunt - met inachtneming van de juiste hiervoor vermelde referentiesituatie - van overeenkomstige toepassing.

Zoals uit het vorenstaande blijkt, kan onder omstandigheden toedeling van OR in het toestemmingsbesluit voor een project of een andere handeling welke stikstofdepositie veroorzaakt op een voor stikstof gevoelig habitat in een in het Programma PAS opgenomen Natura 2000-gebied achterwege blijven. Achtergrond daarvan is dat in het Programma PAS 2015 – 2021 en de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling rekening is gehouden met zowel de (eerder) toegestane als de feitelijk vóór 1 januari 2015 veroorzaakte stikstofdepositie als hiervoor toegelicht.

Bestaat met inachtneming van het vorenstaande (wel) de noodzaak om OR toe te delen in een toestemmingsbesluit, dan is allereerst de vraag opportuun of voor het betreffende project of de andere handeling voldoende OR beschikbaar kán worden gesteld. Zonder toedeling van de benodigde OR kan het betreffende project of de andere handeling in de bedoelde situatie immers niet worden toegestaan. Om te kunnen besluiten tot toedeling van de voor een project of andere handeling noodzakelijke OR in een toestemmingsbesluit, dient voldaan te zijn aan de diverse daarvoor geldende voorwaarden. Relevant in dit opzicht voor (niet-prioritaire) projecten en andere handelingen is allereerst de beschikbaarheid van OR in segment 2. Toedeling van OR in een toestemmingsbesluit mag er immers niet toe leiden dat de resterende OR voor een hectare voor stikstof gevoelig habitat in een Natura 2000-gebied in segment 2 minder bedraagt dan nul. Daarbij dient de toedeling van OR plaats te vinden in overeenstemming met de door ons college bij besluit van 5 september 2017 vastgestelde “Beleidsregel toestemmingverlening en toedeling ontwikkelingsruimte Programmatische Aanpak Stikstof Limburg 2017 segment 2 versie september”. Uitgangspunt van deze per 1 januari 2017 in werking getreden beleidsregel is onder meer dat bij een toestemmingsbesluit de volgorde van de ontvangst van de volledige én ontvankelijke aanvraag voor een toestemmingsbesluit bepalend is (“wie het eerst komt, wie het eerst maalt”). Voorts geldt als hoofdregel dat aan een project of een andere handeling casu quo per inrichting cumulatief niet meer dan 3 mol stikstof per hectare per jaar aan OR wordt toegedeeld per PAS-programmaperiode. Onder omstandigheden bedraagt de aan een project of een andere handeling casu quo per inrichting cumulatief toe te delen OR per PAS-programmaperiode echter niet meer dan 1 mol stikstof per hectare per jaar. Meer in het bijzonder geldt dit laatste voor aanvragen om een toestemmingsbesluit die worden ontvangen, nadat via het Provinciaal Blad of op een andere geschikte wijze kennis is gegeven van het feit dat volgens AERIUS Register ten aanzien van een hectare van een voor stikstof gevoelige habitat in het desbetreffende Natura 2000-gebied meer dan 75% van de bij aanvang van de bij PAS-programmaperiode beschikbare OR is toegedeeld.

Overigens voorziet de beleidsregel in een specifiek regime voor aanvragen om een toestemmingsbesluit die na 31 december 2016 zijn ontvangen en die betrekking hebben op een bestaande veehouderij, waarbij het wijzigen van het aantal dieren in enige diercategorie binnen één of meer bestaande dierenverblijven leidt tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de stikstofdepositie die ten hoogste feitelijk werd veroorzaakt vóór 1 januari 2015 of de eerder voor de bestaande activiteit toegestane stikstofdepositie. Voor deze categorie aanvragen geldt dat bij een toestemmingsbesluit uitsluitend OR wordt toegedeeld indien de ammoniakemissie vanuit het te wijzigen bestaande dierenverblijf casu quo de te wijzigen bestaande dierenverblijven afneemt met ten minste het in de bijlage van de beleidsregel vastgestelde percentage per dierplaats. Daarnaast zal bij toedeling van OR aan het

toestemmingsbesluit de verplichting worden verbonden om binnen een jaar aan te tonen dat de ammoniakemissie daadwerkelijk is afgenomen met het vastgestelde percentage per dierplaats.

Uitsluitend voor zover met inachtneming van het vorenstaande én de noodzaak bestaat om OR toe te delen én wordt voldaan aan de diverse voorwaarden voor het beschikbaar stellen van de benodigde OR, wordt de voor een project of een andere handeling benodigde OR toegedeeld in een toestemmingsbesluit. Is sprake van een toestemmingsbesluit voor onbepaalde tijd, dan wordt eenmalig OR toegedeeld voor onbepaalde tijd ter hoogte van de stikstofdepositie in het jaar waarin deze het hoogst is. Wordt voor een project of een andere handeling toestemming verleend voor ten hoogste vijf jaar, dan is de OR die in het toestemmingsbesluit wordt toegedeeld gelijk aan de som van de stikstofdeposities die het project of de andere handelingen in de onderscheiden jaren op de desbetreffende hectare kan veroorzaken, gedeeld door zes. De OR die in een toestemmingsbesluit wordt toegedeeld, wordt uitgedrukt in mol per hectare per jaar.

Wordt bij een toestemmingsbesluit OR toegedeeld, dan wordt deze geregistreerd in AERIUS Register en afgeschreven van de totale hoeveelheid OR. Daarmee is de toegedeelde hoeveelheid OR niet meer beschikbaar voor overige projecten of andere handelingen.

3.3 Buitenlandse toetsingskaders stikstofdepositie

Buitenlandse Natura 2000-gebieden vallen nadrukkelijk onder de reikwijdte van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Dat volgt reeds uit deze bepaling in samenhang met de begripsomschrijving van Natura 2000-gebied in artikel 1.1 van de Wnb. Uitvloeisel daarvan is dat bij het beslissen op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb tevens de gevolgen moeten worden betrokken die een project of andere handeling kan hebben in een buiten Nederland gelegen Natura 2000-gebied. Daarbij gaat het om alle denkbare (negatieve) gevolgen van een project of andere handeling die de natuurlijke kenmerken van een buitenlands Natura 2000-gebied kunnen aantasten. In de praktijk is het vorenstaande evenwel met name van belang voor aanvragen voor projecten op Nederlands grondgebied die (mede) voorzien in het veroorzaken van stikstofdepositie op stikstofgevoelige buitenlandse Natura 2000-gebieden.

In voorkomend geval dat een vergunningaanvraag voor een project (wel) voorziet in een toename van stikstofdepositie op één of meer stikstofgevoelige Duitse en/of Belgische Natura 2000-gebieden is relevant dat volgens paragraaf 5.7 van het Programma PAS 2015 – 2021 voor het beoordelen van de effecten van stikstofdepositie op de betreffende buitenlandse Natura 2000-gebieden toepassing wordt gegeven aan de daarvoor geldende toetsingskaders in Duitsland en België. In verband hiermee wordt onderstaand ingegaan op de toetsingskaders voor de beoordeling van effecten van stikstofdepositie op Duitse en Belgische Natura 2000-gebieden, zoals deze thans in Duitsland en België worden gehanteerd.

3.3.1 Het Duitse toetsingskader voor stikstofdepositie

Voorziet een vergunningaanvraag voor een project op Nederlands grondgebied voor geen enkel Duits Natura 2000-gebied in een toename van stikstofdepositie van 0,1 kg N/ha/jaar (7,14 mol/ha/jaar) of meer, dan kan er volgens het Duitse toetsingskader vanuit worden gegaan dat significante effecten zijn uitgesloten. Leidt een zodanige aanvraag voor één of meer Duitse Natura 2000-gebieden wel tot een toename van stikstofdepositie van 0,1 kg N/ha/jaar (7,14 mol/ha/jaar) of meer, dan dient voor het/de

betreffende gebied(en) een nadere beoordeling plaats te vinden. Deze beoordeling bestaat er in voorkomend geval primair uit dat ten aanzien van het/de betrokken gebied(en) voor de relevante habitattypen wordt nagegaan of rekening houdend met de extra stikstofdepositie als gevolg van het aangevraagde project en eventuele cumulerende andere projecten, de minimumwaarde van het zogenaamde critical loads-bereik (CL-bereik) wordt overschreden. Wordt de minimumwaarde van het CL-bereik niet overschreden óf bedraagt de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het aangevraagde project en eventuele cumulerende andere projecten voor de relevante habitattypen minder dan 3% van de minimumwaarde van het CL-bereik, dan kunnen significante effecten ook voor het/de betrokken Duitse Natura 2000-gebied(en) uitgesloten worden geacht.

Rest de situatie dat de minimumwaarde van het CL-bereik wordt overschreden én het 3%-criterium wordt overschreden. Alsdan dient aan de hand van een passende beoordeling anderszins de zekerheid te zijn verkregen dat de natuurlijke kenmerken van de Duitse Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast. Bij ontstentenis van deze zekerheid, dient er in voorkomend geval vanuit te worden gegaan dat de aangevraagde vergunning dient te worden geweigerd.

Overigens kan onder omstandigheden, in afwijking van het normaliter in eerste aanleg te hanteren (afbakenings)criterium van 0,1 kg N/ha/jaar (7,14 mol/ha/jaar), een afbakeningscriterium worden gehanteerd van 0,3 kg N/ha/jaar (21,42 mol/ha/jaar). Een en ander is evenwel afhankelijk van onder meer de juridische ontwikkelingen en de staat van instandhouding van de kwalificerende habitats en soorten ten tijde van het besluit op de vergunningaanvraag.

3.3.2 Het Vlaamse toetsingskader voor stikstofdepositie

De beoordeling van de effecten van stikstofdepositie, maar ook van zwaveldepositie op Natura 2000-gebieden bevindt zich in Vlaanderen momenteel in een transitiefase, die uiteindelijk moet leiden tot vaststelling van een Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) naar Nederlands voorbeeld. Onderdeel van deze transitiefase is de inwerkingtreding per 27 februari 2015 van een tijdelijk Vlaams toetsingskader voor de beoordeling van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Dit toetsingskader is per 1 juli 2017 aangepast.

Op basis van deze toetsingsmethode kunnen significante negatieve effecten in eerste aanleg uitgesloten worden geacht, indien in een Vlaams Natura 2000-gebied met inbegrip van de bijdrage van een aangevraagd project op Nederlands grondgebied geen sprake is van een overbelaste situatie dan wel wanneer als gevolg van een zodanig project binnen een Vlaams Natura 2000-gebied ter plaatse van een relevant (potentieel) habitatype of een voorlopige zoekzone de zogenaamde nulcontourlijn niet wordt overschreden. De nulcontourlijn bedraagt in Vlaamse Natura 2000-gebieden voor eutrofiëring via lucht 0,30 kg N/ha/jaar (21,42 mol/ha/jaar) en voor verzuring via lucht 21,45 Zeq/ha/jaar. Voorziet een vergunningaanvraag voor een project op Nederlands grondgebied binnen één of meer Vlaamse Natura 2000-gebieden ter plaatse van een relevant (potentieel) habitatype of een voorlopige zoekzone in een toename van stikstofdepositie van meer dan 0,30 kg N/ha/jaar (21,42 mol/ha/jaar), onderscheidenlijk 21,45 Zeq/ha/jaar (21,45 mol/ha/jaar) dan is in zoverre een nadere beoordeling noodzakelijk.

Significante negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie vanwege het aangevraagde project (zowel ammoniak als NOx) kunnen worden uitgesloten indien de activiteit waarop de aanvraag betrekking heeft ter plaatse van de relevante (potentiële) habitattypen of een daarvoor aangewezen voorlopige zoekzone leidt tot een stikstofdepositie van minder dan 5% van de geldende kritische depositiewaarde. Bij deze beoordeling dient te worden gekeken naar de gehele beoogde activiteit. Voorwaarde voor uitbreidingen

van bestaande activiteiten, zogenaamde “hervergunningen” en nieuwe activiteiten is evenwel dat in de vergunning de gangbare emissiereducerende technieken (BBT) zijn voorgeschreven.

Voor SO_x als gevolg van de uitstoot van zwavelhoudende gassen (SO₂, SO₃, H₂SO₄, HCl), is hetgeen hiervoor is vermeld van overeenkomstige toepassing.

Voldoet het aangevraagde project op Nederlands gebied niet aan de hiervoor genoemde criteria, dan dient er vanuit te worden gegaan dat vergunningverlening uitsluitend mogelijk is, indien op grond van een in een passende beoordeling opgenomen ecologische onderbouwing de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de relevante Vlaamse Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast.

3.3.3 Het Waalse toetsingskader voor stikstofdepositie

Wallonië kent op dit moment geen eigen toetsingskader voor het beoordelen van de effecten van stikstofdepositie op Waalse Natura 2000-gebieden, veroorzaakt door aangevraagde projecten. Dat laatste veronderstelt dat de voor de toetsing van een vergunningaanvraag voor een project op Nederlands grondgebied welke voorziet in stikstofdepositie op één of meer stikstofgevoelige Waalse Natura 2000-gebieden bij voorkeur een passende beoordeling wordt opgesteld, waaruit blijkt of in zoverre de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de relevante Waalse Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast.

Relevant is evenwel dat - naar aanleiding van voorliggende vergunningaanvragen van ENCI B.V. te Maastricht en tegen de achtergrond van het bepaalde in artikel 4, derde lid, van het Verdrag van de Europese Unie – in dit verband op 15 januari 2015 afstemmingsoverleg heeft plaatsgevonden met het Waalse gewest, meer in het bijzonder met het Département de la Nature et des Forêts (DNF). Daarbij is namens DNF medegedeeld dat, bij gebreke van een Waals toetsingskader, ermee wordt ingestemd dat de beoordeling van een vergunningaanvraag voor een project op Nederlands grondgebied welke (mede) voorziet in stikstofdepositie op één of meer Waalse Natura 2000-gebieden in zoverre plaatsvindt met inachtneming van het hiervoor toegelichte Vlaamse toetsingskader. Een en ander is door DNF bevestigd bij brief van 9 september 2015. Gegeven het feit dat DNF daarmee uitdrukkelijk heeft ingestemd, is het verdedigbaar dat voor het beoordelen van de effecten van stikstofdepositie op Waalse Natura 2000-gebieden, welke wordt veroorzaakt door een aangevraagd project op Nederlands grondgebied het Vlaamse toetsingskader wordt toegepast. Dit laatste geldt te meer nu in voorkomende gevallen dat het voornemen bestaat om voor een zodanig project tot vergunningverlening over te gaan, tijdig afstemmingsoverleg plaatsvindt met DNF waarbij informatie wordt verstrekt over (de gevolgen van) het betreffende project, de vergunningaanvraag (inclusief alle relevante bijbehorende stukken) en de (ontwerp)besluiten tot vergunningverlening aan de Waalse autoriteiten worden gezonden, van de (ontwerp)besluiten op een toereikende wijze kennis wordt gegeven in Wallonië, alsmede genoegzaam de gelegenheid wordt geboden om kennis te nemen van alle relevante stukken, zienswijzen naar voren te brengen en beroep in te stellen.

4. Overwegingen

4.1 Huidige vergunningssituatie

Op 19 december 2016, kenmerk 2016/102253 hebben wij aan MJK Beheer B.V. een vergunning ingevolge artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 verleend voor een paardenhouderij, gelegen aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen. In onderstaande tabel 1 is de vigerende situatie weergegeven zoals door ons vergund en aangepast aan de huidige ammoniakemissiefactoren uit de Regeling ammoniak en veehouderij:

Stal-nummer	Type	Code RAV Bijlage 1	Code RAV Bijlage 2	Aantal dieren	Emissie (kg NH3 / dier / jaar)	Totaal (kg NH3 / jaar)
1	Volwassen paarden (3 jaar en ouder)	K 1.100		10	5,00	50,00
1	Paarden in opfok (jonger dan 3 jaar)	K 2.100		9	2,10	18,90
					Totaal	68,90

Tabel 1 vergunde situatie Oude Akerstraat 51 te Bemelen

De in bovenstaande tabel en volgende vermelde 'Code RAV' alsmede de ammoniakemissiefactoren die zijn gehanteerd bij het berekenen van de (totale) emissie, zijn ontleend aan de bijlagen behorende bij de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2015, nr. 16866 (in werking getreden op 1 augustus 2015), de wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2016, nr. 15585 (in werking getreden op 31 maart 2016), de wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2016, nr. 49500 (in werking getreden op 1 oktober 2016), de wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2017, nr. 420218 (in werking getreden op 12 april 2017), de wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2017, nr. 69963 (in werking getreden op 13 december 2017), de wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2018, nr. 39679 (in werking getreden op 20 juli 2018) en de wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2018, nr. 67475 (in werking getreden op 1 januari 2019).

4.2 Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het exploiteren, wijzigen en uitbreiden van de (bestaande) paardenhouderij van Akerdael B.V. gelegen aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen. In tabel 2 is de nieuwe situatie (na wijziging) weergegeven:

Stal-nummer	Type	Code RAV Bijlage 1	Code RAV Bijlage 2	Aantal dieren	Emissie (kg NH3 / dier / jaar)	Totaal (kg NH3 / jaar)
1	Volwassen paarden	K1.100 (proefstalbeschikking)	nvt	30	2,2	66,0
					Totaal	66,0

Tabel 2 aangevraagde situatie Oude Akerstraat 51 te Bemelen

De in bovenstaande tabel vermelde 'Code RAV' die is gehanteerd bij het berekenen van de (totale) emissie, is ontleend via de verkrijging van een door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederlandse verleende proefstalbeschikking d.d. 20 juli 2017 met referentienummer 16114. In deze beschikking is de verplichting opgenomen om de metingen conform het meetprotocol uit te voeren. Op grond van artikel 3 van de Rav kan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu op aanvraag een bijzondere emissiefactor vaststellen. In beginsel zijn de factoren vastgesteld op 3,5 kg per dierplaats voor volwassen paarden (K1) en 1,5 kg per dierplaats voor paarden in opfok (K2). Op basis van meetresultaten uitgevoerd conform meetprotocol door Envivice is gebleken dat de emissie een stuk lager uitvalt als hetgeen in de proefstalbeschikking is opgenomen. Zo wordt er voor volwassen paarden (K1) een gemiddeld emissiefactor van 1,4 kg NH3/dier/jaar gemeten. De beschikking geeft de mogelijkheid om, ingeval er een lagere emissiefactor wordt gemeten, een lagere emissiefactor te hanteren. Deze gehanteerde factor in de onderhavige aanvraag is 2,2 kg NH3 per volwassen paard per jaar.

4.3 Nederlandse Natura 2000-gebieden

In relatie tot de in de PAS betrokken (Nederlandse) Natura 2000-gebieden dient te worden vastgesteld dat de aanvraag betrekking heeft op het wijzigen en/of uitbreiden van een bestaande activiteit, waarvoor eerder toestemming ingevolge artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 is verleend. Meer in het bijzonder bestaat op grond van de bij ons besluit van 19 december 2016, kenmerk 2016/102253 verleende vergunning krachtens artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 toestemming voor het veroorzaken van de stikstofdepositie die voortvloeit uit een ammoniakemissie van in totaal 68,90 kg/jaar.

Vanwege de aanvrager is een met behulp van AERIUS Calculator gemaakte (verschil)berekening overgelegd (zie bijlage 1), welke inzicht verschaft in de (toename van) stikstofdepositie die door de aangevraagde (bestaande) activiteit na wijziging en uitbreiding wordt veroorzaakt op de voor stikstof gevoelige habitattypen in één of meer Natura 2000-gebieden die zijn opgenomen in het Programma PAS. Uit deze berekening blijkt dat de voorliggende aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb ten opzichte van de stikstofdepositie die op grond van voornoemde eerder verleende vergunning mag worden veroorzaakt, niet voorziet in een toename van stikstofdepositie op een voor stikstof gevoelig habitatype in een Natura 2000-gebied dat is opgenomen in het Programma PAS. Mede in aanmerking genomen dat in het Programma PAS 2015 – 2021 en de daaraan ten grondslag liggende passende beoordeling, binnen de daarvoor geldende kaders, rekening is gehouden met het veroorzaken van stikstofdepositie waarvoor eerder toestemming is verleend, is aldus genoegzaam gewaarborgd dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden in zoverre niet zullen worden aangetast door de aangevraagde wijziging van de bestaande activiteit. Reden waarom in zoverre kan worden ingestemd met de aangevraagde wijziging van voornoemde eerder verleende vergunning krachtens artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998. Daarbij kan het toedelen van OR achterwege blijven.

4.4 Beoordeling overige effecten op de beschermde natuurgebieden

Uit de aanvraag blijkt dat er als gevolg van de voorgenomen activiteit geen andere - niet aan stikstofdepositie gerelateerde - negatieve effecten (zoals geluid, trillingen, licht, grondwaterstands- en/of grondwaterkwaliteit veranderingen etc.) te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van voornoemde beschermde gebieden kunnen aantasten.

4.5 Weerlegging zienswijzen

4.5.1 Weerlegging zienswijzen Gemeente Eijsden-Margraten

Per brief van 10 oktober 2018, ontvangen op 11 oktober 2018, heeft de gemeente Eijsden-Margraten (hierna: indiener) een zienswijze ingebracht tegen het op 3 september 2018 genomen ontwerpbesluit op grond van de artikel 2.7, tweede lid van de Wnb voor de paardenhouderij gelegen aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen.

Hieronder worden de zienswijzen puntsgewijs en samengevat weergegeven. Vervolgens wordt de reactie door GS op deze punten verder beschreven.

- Ad 1) Ten aanzien van het meetplan geeft indiener aan dat er ten aanzien van het meetplan van de proefstalbeschikking opmerkingen zijn gemaakt door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland. Indiener vraagt om een verduidelijking danwel een aanpassing te aanzien van deze opmerkingen;

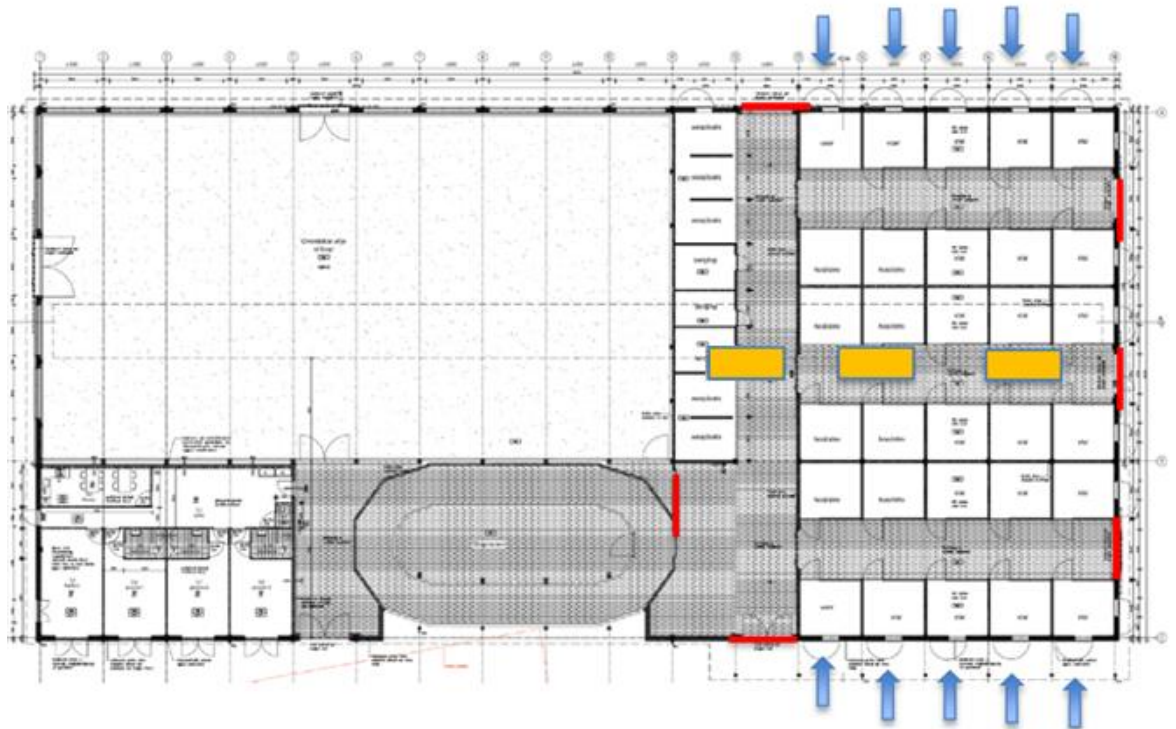
Reactie GS

De Staatssecretaris heeft positief beschikt op de aanvraag om een proefstalstatus. Er zijn opmerkingen geplaatst bij het meetplan. De staatssecretaris heeft aan deze opmerkingen geen dermate gewicht gehangen dat de proefstalstatus werd afgekeurd, dan wel dat het meetplan opnieuw ter advies moet worden voorgelegd. Ons inziens zijn de opmerkingen niet van dermate zwaar gewicht dat niet van de proefstalbeschikking uit mocht worden gegaan. Wij merken op dat ten aanzien de aangevraagde activiteit emissiemetingen zijn verricht. Deze metingen achten wij representatief en betrouwbaar en daarmee als beste wetenschappelijk inzicht over de gevolgen van de aangevraagde activiteit. Het beste wetenschappelijke inzicht over de gevolgen van de aangevraagde activiteit is leidend bij het beschikken op een aanvraag om een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming. Ons inziens zit er geen verschil tussen de proefstalbeschikking en het door ons gehanteerde uitgangspunt. Op basis van de proefstalbeschikking mag namelijk op basis van metingen worden afgeweken van de bijzondere emissiefactor, indien uit metingen blijkt dat de daadwerkelijke emissie lager is dan de bijzondere emissiefactor. Uit het meetrapport is gebleken dat er een lagere emissiefactor (namelijk 1,4 kg/NH₃/j) is gemeten als hetgeen in de voorlopige factor is opgenomen. Veiligheidshalve is in de vergunning een emissiefactor van 2,2 kg/NH₃/j gehanteerd.

Ten aanzien van de opmerkingen geven wij aan:

Opmerking 1: Door de Staatssecretaris is aangegeven dat de bij de metingen de paarden constant op stal moeten staan. In de rapportage is aangegeven dat de dieren 24 uur per dag op stal staan. Deze opmerking is derhalve verwerkt in het rapport, zoals door de Staatssecretaris is verzocht.

Opmerking 2: In onderstaande afbeelding is weergegeven hoe de stal luchttechnisch eruit ziet. Via de ramen komt de lucht de stal binnen (zie de blauwe pijlen). Door de warmte in de stal stijgt de lucht op en verlaat de stal via de openingen in de nok (zie gele vlakken). Met rood zijn de deuren weergegeven, tijdens de metingen waren deze gesloten. Bij een reguliere bedrijfsvoering zijn de deuren gesloten.

Opmerking 3, 4 en 5: Deze opmerkingen zien op de berekening van de uitstoot van CO₂. Op basis van de effectenindicator zijn de relevante Natura 2000-gebieden niet specifiek gevoelig voor de depositie van CO₂. Ons college treedt dan ook niet verder in de beoordeling van dit aspect. Wij merken op dat de nat chemische methode voor ammoniak is door de Staatsecretaris akkoord bevonden.

- Ad 2) In bijlage VIII “resultaten_ammoniakmetingen” van de aanvraag, is opgenomen dat de stal 3 keer per dag werd schoongemaakt tijdens de meetdagen. In de proefstalbeschikking is aangegeven dat de stal 2 keer wordt schoongemaakt. Er dient nader gemotiveerd c.q. onderzocht te worden wat dit verschil in schoonmaken betekent voor de ammoniakemissie en duidelijkheid te zijn over de maximale tijd tussen en het aantal schoonmaakbeurten waarvoor de vergunning wordt verleend.

Reactie GS

Dit is inderdaad een omissie in het rapport. De mest wordt tweemaal per dag verwijderd. De meetresultaten hebben dan ook betrekking op de situatie waarbij twee keer per dag de mest wordt verwijderd. Aangezien de metingen betrekking hebben op het tweemaal daags verwijderen van de mest levert dit geen negatieve effecten op de beschermde natura 2000-gebieden op.

Het tweemaal daags verwijderen van de mest uit de stal is worstcase ten opzichte van het driemaal daags verwijderen van de mest uit de stal. In het geval driemaal daags de mest wordt verwijderd zal dit een (verdere) reductie van de emissie tot gevolg hebben en dus geen negatieve effecten hebben op de beschermde natuurgebieden.

- Ad 3) Bij de beoordeling van het stalsysteem (document VIII resultaten_ammoniakmeting) wordt uitgegaan van voorzieningen zoals sifons in de vloer voor de afvoer van urine voor de gierafluiting. Aangezien het gebouw reeds is gerealiseerd en bij de omgevingsvergunning voor de bouw e.e.a. niet is aangegeven is de controleerbaarheid van het systeem niet voldoende gewaarborgd. Geconcludeerd kan worden dat het ontwerpbesluit op dit punt te onvolledig en niet handhaafbaar is waardoor de ammoniakemissie naar verloop van tijd negatief kan afwijken van de uitgevoerde metingen en het behoud van het natuurgebied in gevaar komt.

Reactie GS

Op 6 februari 2017 is er een proefstalstatus aangevraagd voor de stal gelegen aan de Oude Akerstraat 51. Middels besluit van 20 juli 2017 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een voorlopige emissiefactor vastgesteld. Een van de verplichtingen die hierin is opgenomen is om het stalsysteem te bemeten volgens een meetprotocol. Daarnaast is in deze beschikking opgenomen dat indien uit de meetresultaten blijkt dat er een lagere waarde wordt gemeten dat deze dan gehanteerd mag worden.

Door vergunninghouder is aangegeven dat de sifons per abuis niet in de vloer zijn opgenomen. De meting zoals deze heeft plaatsgevonden is dus gebaseerd op het stalsysteem zonder sifons. Uit het meetrapport is gebleken dat er een lagere emissiefactor (namelijk 1,4 kg/NH₃/j) is gemeten als hetgeen in de voorlopige factor is opgenomen. Veiligheidshalve is in de vergunning een emissiefactor van 2,2 kg/NH₃/j gehanteerd. De gegevens afkomstig uit de meting van het stalsysteem is momenteel de beste wetenschappelijk kennis ter zake. Wij zien dan ook geen reden om een andere emissiefactor aan te houden. Ter verduidelijking zal in de voorschriften worden opgenomen dat het stalsysteem zonder sifon mag worden uitgevoerd.

Ten overvloede merken wij op dat in het kader van vergunningverlening op grond van de Wet natuurbescherming veelal wordt aangesloten bij emissiefactoren van Bijlage I van de Regeling ammoniak en veehouderij als zijnde de beste wetenschappelijke kennis ter zake. In het geval representatieve en betrouwbare metingen zijn verricht aan de activiteit zien wij deze uitkomsten als de beste wetenschappelijke inzichten over de activiteit. Aangezien de metingen activiteit- en locatie specifiek zijn, zien wij deze als een beter wetenschappelijk inzicht dan de emissiefactor op basis van Bijlage I van de Regeling ammoniak en veehouderij. Daarnaast merken wij op dat in de Proefstalbeschikking ook de mogelijkheid bestaat om van een lagere emissiefactor uit kan worden gegaan als uit metingen blijkt dat de daadwerkelijke emissie per dierplaats lager is dan emissiefactor zoals in de beschikking is vastgesteld.

4.5.2 Weerlegging zienswijzen XXX (namens XXXX)

Per brief van 15 oktober 2018, ontvangen op 16 oktober 2018, heeft XXX (namens XXXX) (hierna: indiener) een Pro-forma zienswijze ingebracht tegen het op 3 september 2018 genomen ontwerpbesluit op grond van de artikel 2.7, tweede lid van de Wnb voor de paardenhouderij gelegen aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen. Hieronder worden de zienswijzen puntsgewijs en samengevat weergegeven. Vervolgens wordt de reactie door GS op deze punten verder beschreven

Pro forma zienswijze

In de ingediende Pro forma zienswijze wordt aangegeven dat:

- Ad1) De gehanteerde emissiefactoren zijn niet de juiste. De ontlasting zou worden afgevoerd naar de mestbakken. Deze zouden vervolgens langere tijd open staan. De extra emissie die hierdoor ontstaat dient ook te worden meegenomen. Daarnaast geeft het slepen van de mest van de binnenbak naar de buitenbak ook extra emissie.

Reactie GS

De buitenopslag van mest is aangevraagd en vergund als een dichte opslag. Alleen als deze gevuld wordt zal deze een zeer korte tijd open staan. Er vindt dus zeer sporadisch een verwaarloosbare emissie van ammoniak plaats. Daarbij moet rekening worden gehouden dat het hier mest betreft die nagenoeg niet heeft kunnen reageren met urine, waardoor het ontstaan van ammoniak in het strooisel zeer beperkt is. In de aanvraag is niet opgenomen dat met een trekker mest zal worden vervoerd, deze is dan ook niet meegenomen in de beoordeling. De mest zal, handmatig uit de binnen- en buitenbak worden verwijderd.

- Ad 2) De afwijkende emissiefactor van 2,2 kg per dierplaats voor volwassen paarden die is gehanteerd op basis van een latere meting door Envivice kan niet zonder meer toegepast worden. Hiervoor is eerst vereist dat deze emissiefactor ook als definitief wordt vastgesteld door de minister van Infrastructuur en Milieu.

Reactie GS

De stelling van indiener dat van de emissiefactor in de proefstalbeschikking op onjuiste gronden wordt afgeweken is niet nader onderbouwd. Zoals onder "ad 3" reeds is weergegeven dient in het kader van vergunningverlening op grond van de Wet natuurbescherming de beste wetenschappelijke inzichten te worden gehanteerd. In het geval een representatieve en betrouwbare meting is uitgevoerd aan de activiteit zoals is aangevraagd wordt dat gezien als het beste wetenschappelijke inzicht.

In het kader van het milieuspoor, niet zijnde natuur waarop onderhavig besluit ziet, mogen alleen de stalsystemen in Bijlage I van de Regeling ammoniak en veehouderij worden toegepast. Van Bijlage I van de Regeling ammoniak en veehouderij kan worden afgeweken middels een proefstalregeling of voorlopige emissiefactoren. Veehouders, waaronder aanvrager, die een nieuw stalstelsel bouwen en exploiteren vragen een bijzondere emissiefactor daarvoor aan. De Staatssecretaris neemt hierop een besluit, zoals bij onderhavige activiteit ook is gebeurd. Deze proefstalbeschikking is locatie-specifiek. Voor deze locatie zal ten alle tijden de bijzondere factor van toepassing blijven, ook in het geval de definitieve emissiefactor hoger uitvalt.

Naar ons oordeel bestaat geen aanleiding waarom wij aanvullende voorschriften aan de onderhavige vergunning zouden moeten verbinden op grond waarvan de vergunninghouder maatregelen moet treffen indien de definitieve emissiefactor hoger blijkt te zijn dan de voorlopige emissiefactor. De enkele stelling van de stichting en de vereniging dat de voorlopige emissiefactor een schatting is op basis van de kenmerken van het stalsysteem maakt niet aannemelijk dat deze emissiefactor niet de beste wetenschappelijke kennis ter zake is. Nu wij een beoordeling dienen te maken van de vergunningaanvraag en de meetresultaten naar het recht zoals dat geldt ten tijde van het nemen van het besluit tot het verlenen van de vergunning – hetgeen mede ten grondslag ligt aan het bepaalde in artikel 5, tweede lid, van de Beleidsregels – kunnen eventuele wijzigingen van de emissiefactoren na de datum van verlening van een Wnb-vergunning er niet toe leiden dat een onherroepelijke Wnb-vergunning dient te worden gewijzigd of ingetrokken (Zie ook uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State met kenmerk 201404621/1/R2 van 19 augustus 2015).

- Ad 3) Het onderzoek zoals uitgevoerd door Envivice is volgens cliënten gebaseerd op onjuiste metingen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het feit dat de lucht uit de nok van de stal gemeten is op basis van twee punten, terwijl zich in het complex drie openingen bevinden. Daarnaast is geen rekening gehouden met openstaande deuren en ramen van de stal en alle buitenactiviteiten die plaatsvinden. Met betrekking tot de buitenactiviteiten kan gedacht worden aan het weiden van de paarden, openstaande mestbakken die zich buiten bevinden en het gebruik van de binnen- en de buitenbak door paarden die van buitenaf komen. Ook zouden de schapen die het naastgelegen natuurgebied onderhouden ten onrechte niet in de metingen zijn meegenomen, terwijl zij wel degelijk uitstoot veroorzaken. De binnen- en buitenbak worden middels een trekker een a twee keer per dag gesleept gedurende circa twee uur om de ondergrond te egaliseren. Deze trekker blaast eveneens NH₃ de lucht in en veroorzaakt veel geluidsoverlast.

Reactie GS

GS onderkennen dat er in de de nok van de stal geen twee maar drie luiken gemonteerd. Overigens heeft deze constatering geen invloed op de gebruikte meetstrategie met kritische orifices (2 stuks). Deze leiding is nog steeds geheel overeenkomstig de richtlijnen van het WUR rapport 1032. De monsternamen punten zijn op een afstand van 2 m onder de uitlaat gemonteerd zodat geen windinvloed kon optreden. Daarnaast is de stallengte 28 m zodat 2 orifices op een minimale afstand van 10 m zijn gemonteerd. De meting is helemaal conform de betreffende WUR richtlijnen uitgevoerd. Zoals u kunt zien is de montage van de leiding geheel overeenkomstig deze richtlijnen uitgevoerd.

Bij de meest voorkomende metrologische omstandigheden komt de lucht via de ramen binnen, wordt opgewarmd, stijgt op en verlaat via de nok de stal. Deze situatie is dan ook gemeten. In stallen met natuurlijke ventilatie, met zijwand- en nokventilatie, wordt de lucht voor een belangrijk deel via de nok afgevoerd (natuurlijke trek). Daarom wordt als uitstoothoogte de nokhoogte ingevoerd in het geval er ventilatieopeningen in de nok aanwezig zijn. Dit is conform de 'instructie gegevensinvoer Aeries Calculator'. Doordat de deuren van de stal gedurende de meting gesloten waren is de hoeveelheid ammoniak die via de nok is gemeten representatief en betrouwbaar. De deuren zijn normaliter altijd gesloten en worden alleen in geval van gebruik kortstondig geopend en weer gesloten.

Ten aanzien van de opmerking over het weiden van paarden merken wij op dat dit in de Omgevingsverordening Limburg 2014 is vrijgesteld van de vergunningplicht en is daarmee geen onderdeel van de aangevraagde activiteit. Het houden van schapen is geen aangevraagde activiteit. Het houden van schapen van derden behoren ook niet te worden betrokken als onderdeel van de aangevraagde activiteit. Ten overvloede merken wij op dat het weiden van schapen eveneens in de Omgevingsverordening Limburg 2014 is vrijgesteld van de vergunningplicht.

Er is geen trekker die mest afvoert. Dit gebeurt manueel. De buitenopslag van mest is niet gelegen bij meetpunten en luchtinlaten van de stal. Daarnaast is de buitenopslag dicht en vindt er dus een verwaarloosbare emissie van NH3 plaats. Het egaliseren van het springparcours gebeurt met een fossiel aangedreven motorvoertuig, maximaal 1 x per dag. De emissie vindt niet plaats in de gemeten stal. Daarnaast vindt de emissie ook niet plaats bij de luchtinlaten van de te meten stal en bij de buiten meetpunten. Er is dus geen significante beïnvloeding door dit motorvoertuig mogelijk. Er mogen niet meer dan 30 stuks volwassen paarden worden gestald al dan niet van derden.

- Ad 4) Cliënten willen ten slotte opmerken dat de vergunningaanvraag op basis van de Wet natuurbescherming voorafgaand of tegelijkertijd aangevraagd had moeten worden met de reeds verleende omgevingsvergunning van 5 april 2018. Deze omgevingsvergunning zag op het realiseren van een galoppeerbaan, paardenbak en het inrichten van de landerijen. Met de aanvraag van deze omgevingsvergunning is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten ten onrechte voorbij gegaan aan het feit dat met deze omgevingsvergunning tevens een uitbreiding van het houden van het aantal paarden is beoogd. Het college heeft opgemerkt dat met de omgevingsvergunning van 5 april 2018 maximaal 19 paarden mogen worden gehouden binnen de inrichting aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen. Het klemmt dat een maand na bovengenoemde vergunningverlening, op 29 mei 2018, een aanvraag op grond van de Wet natuurbescherming wordt ingediend tot uitbreiding van het aantal te houden paarden. Nu met de verleende omgevingsvergunning van 5 april 2018 wel degelijk een uitbreiding van het aantal te houden paarden is beoogd, is de ruimtelijke onderbouwing onjuist en onvolledig geweest. Het houden van meer paarden zorgt wel degelijk voor meer activiteiten om en nabij het perceel. Deze activiteiten zorgen voor een toename van geur-, geluid- en lichthinder voor cliënten. Er wordt onvoldoende rekening gehouden met de kwaliteit van leven, werken en wonen van omwonenden. Cliënten menen dat beide aanvragen niet als losstaand kunnen worden gezien.

Reactie GS

Naar de visie van ons college heeft het college van B&W correct geoordeeld dat er geen onlosmakelijke samenhang is met de reeds verleende omgevingsvergunning van 5 april 2018. De omgevingsvergunning van 5 april 2018 ziet niet op de uitbreiding van 19 paarden naar 30 paarden, maar op het gebruik van de gronden die bij de inrichting horen, vergund voor agrarische bedrijfsdoeleinden. Op de huidige bestemming "Agrarisch met waarden" is het namelijk niet toegestaan om een paardenbak, galoppeerbaan en andere "verhardingen" aan te leggen. Tevens is het bouwen van hekwerken rondom de landerijen in strijd met het bestemmingsplan en daarvoor dient ontheffing verleend te worden.

Voor de uitbreiding van 19 naar 30 paarden is ons inziens correct een Wnb-vergunning aangevraagd. Ten overvloede merken wij op dat een aanvraag om een Wnb-vergunning niet kan worden geweigerd op grond van het feit dat deze onderdeel zou moeten zijn van een reeds eerder aangevraagde omgevingsvergunning. Daarnaast merken wij op dat bij een melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer geen sprake kan zijn van een aanhaakverplichting.

Ten aanzien van de toename van ruimtelijke ordening, geur, geluid- en lichthinder voor omwonenden merken wij op dat deze aspecten geen te beschermen belang zijn op grond van de Wet natuurbescherming.

Op 26 oktober 2018, ontvangen op 29 oktober 2018, is de pro forma zienswijze aangevuld met een door XXXX opgestelde notitie. Hieronder worden de zienswijzen puntsgewijs en samengevat weergegeven. Vervolgens wordt de reactie door GS op deze punten verder beschreven.

- Ad 1) Een meting dient minimaal 24 uur te duren. Op meetdag 2 en 6 van de metingen van XXXX wordt niet aan deze eis voldaan, deze metingen duurden beduidend minder dan 24 uur.

Reactie GS:

De meetduur van meting 2 en 6 zijn 3,5% korter als voorgeschreven is, namelijk 24 uur of 1440 minuten. De emissie van ammonia en CO₂ is niet dynamisch en grote concentratieverschillen in tijdsbestek van minuten vindt niet plaats. Dit betekent dat mag worden aangenomen dat een geringe kortere meetduur van enkele procenten geen significante invloed heeft op de gemiddelde meetwaarden.

- Ad 2) Er dienen 6 metingen uitgevoerd te worden verspreid over een jaar met om de twee maanden een meetmoment. Tussen meetdag 1 en meetdag 2 uit de metingen van XXXX zit een periode die korter is dan twee maanden, namelijk iets meer dan een maand.

Reactie GS:

Naar de mening van XXXX is door XXXX een verkeerde interpretatie gegeven aan het gestelde in het meetprotocol. De metingen dienen verspreid over een jaar te worden uitgevoerd, waarbij de meetdag in een periode van 2 maanden ad random mag worden gekozen. De meetdagen voldoen aan deze eis.

- Ad 3) In het Protocol 2013a is opgenomen dat monsternamen op een afstand van 3 meter boven de vloer en 2 meter van ramen verwijderd moet zijn om externe invloeden op de resultaten te beperken. Uit het rapport van XXXX wordt op geen enkele manier duidelijk of wordt voldaan aan deze eis uit het Protocol 2013a.

Reactie GS:

Ons inziens is het duidelijk uit de beschrijving in het rapport inclusief de tekening in bijlage 7 en foto's uit bijlage 9 dat de stalmetingen op een hoogte groter dan 3 meter zijn uitgevoerd. De concentratie metingen in de buitenlucht zijn op een afstand groter dan 2 m van ramen van de stal uitgevoerd. Overigens is het formele beoordelingskader protocol 2013 en niet 2013a (WUR

rapport 1032). De proefstalbeschikking is immers uit juli 2017 en ten tijde van de aanvraag en beoordeling was dan ook het protocol uit 2013 (WUR rapport 726) het beoordelingskader.

- Ad 4) Voor het meten van achtergrondconcentraties dient er minimaal 5 meter tussen de 'meetpunt buiten' en de stal te liggen om invloed van de bebouwing te beperken. Uit de foto's in de rapportage van XXXX (bijlage 9) is af te leiden dat de afstand tussen de stal en het 'meetpunt buiten' kleiner is dan de genoemde 5 meter uit het Protocol 2013a.

Reactie GS:

Ons inziens zijn door XXXX de foto's verkeerd geïnterpreteerd. In bijlage 7 is een duidelijke plattegrond opgenomen waarin de meetsituatie duidelijk is omschreven. De rode lijn geeft aan waar de stal met huisvesting van de paarden begint. Het zuidelijke gedeelte van de bebouwing betreft de rijbak. De metingen in de buitenlucht hebben langs de zijwand van dit gedeelte (dus afstand groter dan 5 m van stal) plaatsgevonden.

Samenvattende reactie XXXX op voldoen aan meetprotocol 2013a:

Door XXXX zijn 4 onvolkomenheden geconstateerd waardoor het rapport van XXXX niet aan het standaard protocol zou voldoen. XXXX is van mening dat de 4 onvolkomenheden van XXXX met bovenstaande toelichtingen zijn weerlegd. Het rapport van juli 2018 voldoet aan de richtlijnen van het meetprotocol 2013a (1032) en 2013 (726).

Opmerkingen meetresultaten.

- Ad 5) De meetresultaten van XXXX leiden bij correct gebruik van de formules niet tot de in het rapport van XXXX (17 juli 2018) opgenomen ventilatiedebieten (tabel 5.2).

Reactie GS:

Er zijn door XXXX geen fouten ontdekt in de berekeningen. De debieten zijn correct berekend, gebruikmakend van de in het rapport opgenomen referenties (standaard protocol en normen).

- Ad 6) In bijlage 8 van het rapport van XXXX (17 juli 2018) staan de gemeten concentraties ammoniak op verschillende meetpunten van drie meetsessies in tabellen gegeven. Het narekenen van de gemiddeldes met behulp van de meetdata uit dezelfde tabel geeft andere waarden dan onderaan deze tabel is opgenomen.

Reactie GS:

Er zijn door XXXX geen fouten ontdekt in de berekeningen. De individuele gemiddelde meetwaarden in de tabel zijn afgerond weergegeven. Hierdoor kan het zijn dat de berekening van het gemiddelde uitgaande van deze afgeronde waarde een klein beetje afwijken zoals opgenomen in de tabel. Dit gemiddelde is namelijk berekend uit de ruwe meetdata, niet afgerond.

- Ad 7) Ook wordt in bijlage 8 de quotiënt NH_3/CO_2 berekend zonder te corrigeren voor de verschillende eenheden van de waarden, NH_3 is gegeven in ppb en CO_2 in ppm.

Reactie GS:

Het quotiënt is een dimensieloos getal. Het wordt gebruikt om na te gaan of er ideale menging in de stal aanwezig was tijdens de metingen van het tracer gas CO_2 en NH_3 via de

verzamelleiding. De menging was homogeen en het genomen mengmonster levert dan ook een goed gemiddeld resultaat. De quotiëntmetingen zijn aanvullende kwalitatieve metingen op de referentiemeting en de resultaten hiervan worden niet gebruikt in de uiteindelijke berekening van de emissiefactor.

- Ad 8) Het omrekenen van de concentratie NH₃ van ppb naar mg/m³ geeft hogere waarden dan in het rapport van 17 juli 2018 staan genoteerd.

Reactie GS:

Idem vorige reactie. De ppb waarden zijn gemeten met de cascade laser en worden niet gebruikt voor de berekening van de emissiefactor. Hiervoor is de nat-chemische meetmethode gebruikt (referentie methode).

- Ad 9) In de tussentijdse notitie van XXXX (17 mei 2018) worden andere concentraties genoemd voor CO₂ en NH₃ (binnen/buiten) dan in het uiteindelijke rapport van 17 juli 2018.

Reactie GS:

Zoals door XXXX terecht gesteld is, betreft de notitie van 17 mei 2018 een tussentijdse rapportage van de resultaten. De rapportage van 17 juli 2018 is definitief en hiermee vervallen eerdere versies.

Opmerkingen overig

- Ad 10) Het rapport van XXXX (17 juli 2018) vermeldt dat er geen extern stoorbronnen aanwezig waren op het terrein. Er zijn echter op het terrein wel degelijk stoorbronnen aanwezig die CO₂ en NH₃ produceren zoals de trekker die de mest afvoert, de buitenopslag van de mest, het egaliseren van het springparcours en paarden van derden die gebruik maken van de binnen als buiten bak.

Reactie GS:

Er is geen trekker die mest afvoert. Dit gebeurt manueel. De buitenopslag van mest is niet gelegen bij meetpunten en luchtinlaten van de stal. Daarnaast is de buitenopslag dicht en vindt er dus een verwaarloosbare emissie van CO₂ en NH₃ plaats. Het egaliseren van het springparcours gebeurt met een fossiel aangedreven motorvoertuig, maximaal 1 x per dag.

De emissie vindt niet plaats in de te meten stal. Daarnaast vindt de emissie ook niet plaats bij de luchtinlaten van de te meten stal en bij de buiten meetpunten. Er is dus geen significante beïnvloeding door dit motorvoertuig mogelijk. Paarden van derden worden niet gestald in de te meten stal. Er is dus geen invloed hiervan op de metingen.

- Ad 11) Het aantal maal dat de mest met het strooisel wordt verwijderd uit de stal is niet consistent in de rapportage s. In de hoofdstuk 3 (Stal beschrijving) staat vermeld dat 2 maal per dag de faeces worden verwijderd en in hoofdstuk 4 (Productieresultaten) staat 3 maal per dag vermeld.

Reactie GS:

Dit is inderdaad een ommissie in het rapport. De mest wordt tweemaal per dag verwijderd.

- Ad 12) In hoofdstuk 3 staat omschreven dat van de urine geen ammoniak emissie plaatsvindt omdat dit wordt afgevoerd via de vloer. Onduidelijk is waar deze 100% reductie van ammoniak op is gebaseerd.

Reactie GS:

Er wordt niet gesteld dat er een 100% reductie plaatsvindt. Er wordt alleen gesteld dat er minder ammoniakemissie plaatsvindt.

- Ad 13) De huidige vergunde situatie kent een huisvesting voor 10 volwassen paarden (K1) en 9 paarden in opfok (K2) volgens de Rav. In de rapporten van GS w:Hdt gesproken over 19 KI paarden ten tijde van de metingen, onduidelijk is hoe dit mogelijk is gezien de vergunde situatie.

Reactie GS:

De uitkomsten van de metingen zijn weergegeven aan de hand van de feitelijk gehouden dieren. De feitelijk gehouden dieren komen niet overeen met de destijds vigerende vergunning. Nadien is een verzoek om handhaving ingediend. Hier loopt een separate procedure voor.

- Ad 14) In het hoofdstuk 5 (Onderzoeksresultaten) wordt vermeld dat er wordt voldaan aan representatieve meteorologische condities, echter wordt niet omschreven in welk kader deze condities worden getoetst.

Reactie GS:

In bijlage 6 van het rapport zijn de KNMI daggemiddelde gegevens opgenomen inclusief de normale meetwaarden van de belangrijkste parameter de buitentemperatuur. Hiermee is een vergelijking uitgevoerd.

Conclusie

De door XXXX aangedragen opmerkingen op het onderzoek zoals dat onderdeel is van de aanvraag geven ons geen aanleiding om de aan de conclusies van het onderzoek te doen twijfelen. De enkele stelling dat er mogelijk sprake is van een hogere emissie dan hetgeen uit het meetrapport blijkt is onvoldoende om te stellen dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied worden aangetast (zie uitspraak van de RvS van 14 december 2016 201600400/1/R2).

4.6 Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling concluderen wij dat onderhavige door aanvrager aangevraagde activiteit geen (significante) negatieve effecten zal veroorzaken op de betrokken Nederlandse Natura 2000-gebieden, mits deze vergunning en de daaraan verbonden voorschriften worden nageleefd.

Tegen deze achtergrond is vergunningverlening voor de aangevraagde activiteiten in overeenstemming met het bepaalde bij of krachtens de Wet natuurbescherming.

5. Besluit

Gelet op het bepaalde in de Wet natuurbescherming, de (wijzigings)aanvraag van 29 mei 2018 en voorgaande overwegingen, besluiten wij de bij ons besluit van 19 december 2016, kenmerk 2016/102253, op grond van artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 verleende vergunning, als volgt te wijzigen:

1. de exploitatie van de paardenhouderij, gelegen aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen mag worden gewijzigd overeenkomstig de op 29 mei 2018 ontvangen (wijzigings)aanvraag en bijbehorende stukken;
2. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 29 mei 2018, aangevuld op 18 juli 2018 en 16 april 2019, deel uitmaken van deze vergunning, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken;
3. de voorschriften als bepaald in het besluit van 19 december 2016, kenmerk 2016/102253, verleende vergunning op grond van de artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 verleende vergunning, voor het wijzigen, exploiteren en uitbreiden, gelegen aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen wijzigen in de voorschriften zoals opgenomen onder hoofdstuk 7;
4. de tenaamstelling van de op 19 december 2016, kenmerk 2016/102253, op grond van artikel 19d, eerste lid, van de Nbw 1998 verleende vergunning te wijzigen van MJK Beheer B.V. naar Akerdael B.V..

6. Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u, tegen betaling van de verschuldigde griffierechten, beroep instellen bij de Rechtbank Limburg. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit ter inzage is gelegd een beroepschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het beroepschrift moet worden ondertekend en ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht alsmede de redenen van het beroep (motivering). Het beroepschrift moet worden gericht aan: Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Als u een beroepschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg verzoeken een voorlopige voorziening te treffen. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Vergunningen

7. Voorschriften

Aan deze vergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

- 7.1** De vergunning heeft betrekking op het houden van de dieren aantallen op het stalsysteem aan de Oude Akerstraat 51 te Bemelen zoals weergegeven in onderstaande tabel:

Stal-nummer	Type	Code RAV Bijlage 1	Code RAV Bijlage 2	Aantal dieren
1	Volwassen paarden gehouden op een stalsysteem met een emissiearme granulex rubbermatten vloer*	K1.100 (Proefstalbeschikking)	nvt	30

De in bovenstaande tabel vermelde 'Code RAV' die is gehanteerd bij het berekenen van de (totale) emissie, is ontleend via de verkrijging van een door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederlandse verleende proefstalbeschikking d.d. 20 juli 2017 met referentienummer 16114. In deze beschikking is de verplichting opgenomen om de metingen conform het meetprotocol uit te voeren. Op grond van artikel 3 van de Rav kan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu op aanvraag een bijzondere emissiefactor vaststellen. In beginsel zijn de factoren vastgesteld op 3,5 kg per dierplaats voor volwassen paarden (K1) en 1,5 kg per dierplaats voor paarden in opfok (K2). Op basis van meetresultaten uitgevoerd conform meetprotocol door Envivice is gebleken dat de emissie een stuk lager uitvalt als hetgeen in de proefstalbeschikking is opgenomen. Zo wordt er voor volwassen paarden (K1) een gemiddeld emissiefactor van 1,4 kg NH₃/dier/jaar gemeten. Deze beschikking geeft de mogelijkheid om, ingeval er een lagere emissiefactor wordt gemeten, een lagere emissiefactor te hanteren. De gehanteerde factor in de onderhavige aanvraag is 2,2 kg per volwassen paard.

* Het stalsysteem mag worden uitgevoerd, in afwijking van de proefstalbeschikking van 20 juli 2017 met referentienummer 16114, zonder sifon.

- 7.2** De vergunning heeft betrekking op de emissie van 66,0 kg NH₃ / jaar.

Bijlage 1 Aerijs-berekening

